

KD-bidraget blev inte bra

Svenska Dagbladet den 30 december 2013

Enkelt uttryckt har alliansregeringens jobbstrategi varit att göra det mindre attraktivt att ha sociala ersättningar som huvudsaklig försörjning, samtidigt som det genom jobbskatteavdraget blivit mer lönsamt att arbeta. Förhoppningen har varit att denna kombination av piska och morot ska ge ökad sysselsättning. Strategin har diskuterats ur de flesta tänkbara perspektiv. Vissa menar att jobbskatteavdrag inte är ett effektivt sätt att öka sysselsättningen. Andra menar att åtstramningarna av socialförsäkringarna varit för tuffa.

Mer sällan påpekas att regeringen inte har varit konsekvent i sin politik. De senaste åren har ett nytt bidrag introducerats, som ger upp till 3000 kronor skattefritt utan några krav på att stå till arbetsmarknadens förfogande. Det har nämligen blivit tillåtet för kommunerna att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag, vilket mer än 100 kommuner också gjort – däribland Stockholm.

Bidraget kan bara ges till föräldrar som inte nyttjar den kommunala barnomsorgen. Detta innebär en belöning till den som stannar hemma för att passa sina barn, eller ordnar någon annan som tar hand om dem. I praktiken subventionerar bidraget därmed hushåll som lever enligt traditionella könsroller.

Kristdemokraterna var självklart det parti i regeringen som brann mest för denna reform. Frågan är dock hur Centern, Moderaterna och Folkpartiet kunde gå med på att låta kommunerna införa ett bidrag som går helt på tvärs mot regeringens jobbpolitik.

Nu invänder kanske någon att 3000 kronor i månaden inte är någon jättesumma. Det stämmer såtillvida att bidraget knappast lär få välutbildade, yrkesarbetande kvinnor att återvända till spisen. Men det är inte i den gruppen som den svenska arbetsmarknaden är mest problematisk.

Statistiken från SCB är tydlig: Användandet av det kommunala vårdnadsbidraget är vanligast bland låginkomsttagare, bland personer med utländsk bakgrund och i förortskommuner. I Stockholm är det fyra till fem gånger vanligare i Tensta och Rinkeby än på Kungsholmen och i Vasastan.

Vårdnadsbidraget har med andra ord blivit ännu ett hinder för integrationen av invandrare på arbetsmarknaden, i synnerhet för kvinnor. Den situationen var problematisk nog även utan vårdnadsbidraget. 3000 kronor skattefritt är mycket pengar för hushåll med små marginaler, betydligt mer än vad jobbskatteavdragen är värda för låginkomsttagare.

Försämrad integration på arbetsmarknaden var knappast den avsedda effekten av vårdnadsbidraget, men det är knappast första gången en politisk reform har oavsedda och oönskade konsekvenser. Det bästa regeringen kan göra nu är att erkänna misstaget och avskaffa bidraget.

Andreas Bergh

Docent och välfärdsvetare vid Institutet för Näringslivsforskning och Ekonomihögskolan i Lund.